

POSTANOWIENIE

10 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz

na posiedzeniu niejawnym 10 stycznia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Szpitala spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R.
przeciwko Narodowemu Funduszowi Zdrowia - Małopolskiemu Oddziałowi w
Krakowie
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Narodowego Funduszu Zdrowia - Małopolskiego
Oddziału w Krakowie
z 12 stycznia 2023 r., II Ca 1494/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

**2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża pozwanego,
pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi
sądowemu.**

[SOP]

ł.n

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego Narodowego Funduszu Zdrowia - Małopolskiego Oddziału w Krakowie od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 12 stycznia 2023 r. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność wniesionej skargi oraz na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a także na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie.

W judykaturze Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.).

Tymczasem bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie powołanych w podstawach skargi przepisów, których naruszenie miałoby wskazywać na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, było – w

okolicznościach sprawy – oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżone orzeczenie jest oczywiście nieprawidłowe.

Analiza uzasadnienia tak sformułowanego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący w skardze kasacyjnej nie wykazał także występowania innej przesłanki przedsądu w postaci istotnego zagadnienia prawnego. Spełnienie tej przesłanki przedsądu polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisów prawa, na których tle zagadnienie to wyłoniło się, oraz zaprezentowaniu argumentacji jurydycznej uzasadniającej możliwość rozbieżnych ocen prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, nie publ.).

Pozwany w skardze podniósł jako istotne zagadnienie prawne potrzebę rozstrzygnięcia kwestii sprowadzających się do odpowiedzi na kilka pytań:

1. „czy art. 19 ust. 4 i 5 ustawy o świadczeniach, będący wyjątkiem od określonej w art. 132 i n. tejże ustawy ogólnej zasady finansowania świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie umowy, musi być wykładany ściśle, a co za tym idzie wymaga kumulatywnego wykazania przez powoda przesłanek w nim wskazanych, zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu wyrażoną w art. 6 k.c., określających zasady i granice wypłatę przez

publicznego płatnika wynagrodzenia, a brak wykazania którejkolwiek z nich powinien skutkować oddaleniem powództwa?

2. czy przesłankę „uzasadnionego kosztu niezbędnych świadczeń”, o której mowa w art. 19 ust. 5 ustawy o świadczeniach można wykazać poprzez ustalenie wydatków w sposób „uśredniony”, jednakowy dla wszystkich udzielonych świadczeń, czy jednak nie, albowiem taki ustalony „uśredniony zryczałtowany koszt” oczywiście nie będzie tożsamy z „uzasadnionym kosztem niezbędnego świadczenia”, a takie granice stawia art. 19 ust. 5?
3. czy przepis art. 19 ust. 4 i n. ustawy o świadczeniach, będący wyjątkiem od określonej w art. 132 i n. ustawy o świadczeniach ogólnej zasady finansowania świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie umowy, może stanowić podstawę prawną do żądania przez świadczeniodawcę nieposiadającego zawartej z publicznym płatnikiem umowy zwrotu wynagrodzenia za wszystkie świadczenia udzielone w danej jednostce organizacyjnej tego świadczeniodawcy w danym przedziale czasowym (tu: 3 miesiące 2010 roku), czy jednak takie roszczenie należałoby potraktować jako zmierzające do obejścia art. 132 i n. ustawy o świadczeniach, zgodnie z którym podstawą finansowania świadczeń jest umowa z Narodowym Funduszem Zdrowia zawierana ze świadczeniodawcą wybranym w konkursie ofert, a co za tym idzie takie działanie ocenić jako nadużycie uprawnienia określonego w przepisie art. 19 ust. 4 i n. ustawy o świadczeniach, który z założenia ustawodawcy dotyczy sytuacji incydentalnych?
4. czy wystąpienie przez świadczeniodawcę nieposiadającego umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej na drogę postępowania cywilnego przeciwko Narodowemu Funduszowi Zdrowia z powództwem o zapłatę w oparciu o art. 19 ust. 4 ustawy o świadczeniach jest uwarunkowane uprzednim złożeniem przez tego świadczeniodawcę do Narodowego Funduszu Zdrowia kompletnego wniosku, o którym mowa w art. 19 ust. 5 ustawy o świadczeniach, a co za tym idzie czy niezłożenie takiego wniosku, bądź złożenie go w sposób niekompletny, uniemożliwiający jego rozpoznanie

przez publicznego płatnika, winno skutkować uwzględnieniem zarzutu przedwczesności powództwa?

5. czy w przypadku uznania, że złożenie przez świadczeniodawcę nieposiadającego umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej do Narodowemu Funduszowi Zdrowia kompletnego wniosku, o którym mowa w art. 19 ust. 5 ustawy o świadczeniach nie stanowi warunku skierowania powództwa na drogę postępowania sądowego w oparciu o art. 19 ust. 4 ustawy o świadczeniach, to czy brak złożenia takiego wniosku, bądź złożenie go w sposób niekompletny, uniemożliwiający jego rozpoznanie przez publicznego płatnika, powinno mieć znaczenie:

a) przy ocenie zasadności dochodzenia przez powoda odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia (wymagalność i terminowość świadczenia, art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c.), skoro pozwany nie miał możliwości zweryfikowania zasadności żądania powoda przed wszczęciem postępowania cywilnego (zarówno pod kątem przesłanki medycznej, jak i kosztowej - stron nie wiąże umowa), a zatem weryfikacja ta mogła mieć miejsce dopiero w procesie cywilnym,

b) przy rozstrzygnięciu o kosztach postępowania, skoro powód w ten sposób uniemożliwił pozwanemu ewentualne dobrowolne spełnienie świadczenia;

6. czy w przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie sformułowane w punkcie 5a), gdyby powództwo okazało się zasadne (czy w całości, czy w części), odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia należałyby się powodowi:

a) od dnia wniesienia powództwa, tak jak to błędnie w ocenie skarżącego przyjął Sąd II instancji,

b) czy jednak od innej daty, a to z uwagi na fakt, że bezspornie w sprawie z powództwa o zapłatę w oparciu o art. 19 ust. 4 i n. ustawy o świadczeniach występują okoliczności pozwalające na ustalenie rozmiaru świadczenia (w całości bądź części) dopiero na inną chwilę, którą jest data wyrokowania?

7. czy w przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie sformułowane w punkcie 5b), gdyby powództwo okazało się zasadne (czy w całości, czy w części):

- a) pozwanego należałoby obciążyć kosztami postępowania, tak, jak to błędnie w ocenie skarżącego przyjął Sąd II instancji,
- b) czy jednak pozwanego nie należałoby obciążać tymi kosztami, zgodnie z zasadą słuszności przewidzianą w art. 102 k.p.c., skoro pozwany nie przyczynił się w najmniejszym stopniu do wytoczenia powództwa, zważywszy, że ustawodawca *expressis verbis* w art. 19 ust. 5 i n. ustawy o świadczeniach przewidział pozasądową weryfikację zasadności żądania powoda, a wezwanie do zapłaty zostało złożone jedynie pro forma, nie odpowiadało wymogom określonym przez ustawodawcę w ww. przepisie prawa, a na wezwanie pozwanego o uzupełnienie wniosku o konieczne elementy umożliwiające jego rozpoznanie powód w ogóle nie odpowiedział, składając jednocześnie pozew?”

kwestie podniesione przez skarżącego jako istotne zagadnienie prawne nie tylko nie spełniają przedstawionych powyżej wymagań tej przesłanki przedsądu, ale sprowadzają się wyłącznie do pytań o czysto incydentalnym i kazuistycznym charakterze, nie zawierając w sobie elementów, które mogłyby pozwolić na sformułowanie przez Sąd Najwyższy – w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej – ogólnego stanowiska o uniwersalnym wymiarze. W konsekwencji, podniesione kwestie z oczywistych powodów nie mogą stanowić istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarga pozwanego nie może zostać przyjęta do rozpoznania również z tego powodu, że w sprawie nie występuje potrzeba wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. W tym zakresie należy wyjaśnić, że powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wyводу, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o

występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2020 r., V CSK 351/19, niepubl.).

Na marginesie należy także zauważyć, że między twierdzeniem skarżącego, iż w sprawie występuje istotne zagadnienia prawne oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona zachodzi wewnętrzna sprzeczność. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08 (nie publ.) wyjaśnił, że powoływanie się na oczywistość skargi i konieczność dokonania wykładni prawa wzajemnie się wyklucza. Taki sposób konstruowania skargi kasacyjnej jest pozorowaniem występowania w sprawie okoliczności publicznoprawnych, w oparciu, o które Sąd Najwyższy dokonuje oceny na podstawie art. 398⁹ k.p.c.

Z tych wszystkich względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 z art. 108 § 1 i z art. 391 § 1 oraz w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

ł.n

r.g.